

Republika e Kosovës – Republika Kosova
Paneli Zgjedhor për Ankesa dhe Parashtrësia
Izborni Panel za Žalbe i Predstavke

Anr.4/2021

Izborni Panel za Žalbe i Predstavke (IPŽP), u veću sastavljenom od sudija: Rustem Tači, predsedavajući, Afijete Sada - Glogjani, Faton Ademi, Kimete Kicaj, Milena Đerić, Zihdi Haziri, Burim Ademi, Ferki Džaferi i Adnan Konuševci članovi, uz učešće visoke pravne zvaničnice Antigone Murati, odlučujući o žalbi političkog subjekta Demokratska stranka Aškalija Kosova - PDAK sa sedištem u Uroševcu, podnesenoj protiv odluke Centralne Izborne Komisije (CIK), sa br. 243-2021 od 22.01.2021. godine, zbog sertifikovanja liste kandidata za učešće na vanrednim izborima za Skupštinu Kosova, na sednici panela održanoj 25.01.2021.godine, donosi ovu:

O D L U K U

I. Delimično je odbijena žalba političkog subjekta Demokratske Stranke Aškalija Kosova-PDAK, dok je odluka br. 243-2021 od 22.01.2021, Centralne izborne komisije (CIK), sa sedištem u Prištini, u delu odbijanja preporuke IPRO-a za sertifikaciju kandidata za zamenika političkog subjekta Demokratska Stranka Aškalija Kosova - PDAK i to: Ferat Dogani.

II. Delimično je prihvaćena žalba političkog subjekta Demokratske stranke Aškalija Kosova-PDAK, Menja se odluka br. 243-2021 od 22.01.2021 Centralne Izborne Komisije (CIK), sa sedištem u Prištini, i odlučeno je na sledeći način: Preporuka IPRO-a je delimično prihvaćena, lista kandidata za poslanika ovog subjekta je sertifikovana, sa izuzetkom kandidata pomenutog u tački -I-, odredbe ove odluke.

III. Kandidat za poslanika pomenut u tački -I-, odredbe ove odluke, ne može se zameniti drugim kandidatom.

O b r a z l o ž e n j e

Odlukom CIK-a, br. 243-2021 od 22.01.2021, odbijena je preporuka kancelarije za sertifikaciju 44 kandidata političkog subjekta, Demokratska stranka Aškalija Kosova - PDAK, za vanredne izbore za Skupštinu Republika Kosova.

Politički subjekat PDAK je 23.01.2021 podneo žalbu na IPŽP protiv odluke CIK-a br. 243-2021 od dat.22.01.2021, za neoverenje liste kandidata za poslanika od strane njihovog subjekta. Podnosioc žalbe tvrdi da su 22.01.2021 godine dobili odluku od CIK-a, zbog neoverenja liste kandidata za poslanika, dok su 21.01.2021 brojom protokolom 90 zamenili dvojicu kandidata koji su bili sa krivično kažnjeni i jedan od kandidata Ferat Dogani je bio sa krivičiom delom bez znanja PDAK-a i nisu bili obavešteni od CIK-a. Podnosioc žalbe je od IPŽP-a zatražio vraćanje liste kandidata njihovog subjekta PDAK-a i zamenu osuđenog kandidata kandidatom Arbenom Šabanijem. Podnopsioc je kao dokaz priložio listu kandidata uz protokol br 90.

CIK je, kao odgovor na žalbu, naveo da je podnosioc žalbe podneo prijavu za sertifikaciju kandidata za poslanika dostavljanjem liste sa imenima 44 kandidata. U cilju sprovođenja presude Ustavnog Suda KO95/ 20 od 06.01.2021 i Zakona o Opštim Izborima u Republici Kosova, člana 29. stav 1. ovog zakona, CIK, odnosno IPRO, saradivao je sa institucijama koje imaju svoju ulogu u proveru usaglašenosti kandidata. 20. januara 2021. godine, IPRO je dobio odgovor da na spisku podnosioca žalbe postoje 3 (tri) kandidata koji su pravosnažno osuđeni u poslednje tri godine, prema slovu „k“ gorenavedenog zakona i člana. IPRO je istog dana, 20.01.2021, obavestio podnosioca žalbe da 3 kandidata sa liste političkog subjekata nisu u skladu sa članom 29. stav 1. tačka k) ZOI-a, jer su sa konačnim odlukama i da im je priliku da ih zameni do 21.01.2021 u 13:00 časova. Međutim, podnosilac žalbe je zamenio dvojicu kandidata u zadatom roku, ali opet jedan od zamenjenih kandidata nije u skladu sa članom 29. stav 1. tačka k) ZOI. Stoga je CIK predložio panelu da delimično prihvati žalbu podnosioca zahteva i da obaveže CIK da overi kandidate koji ispunjavaju zakonske uslove iz člana 29. ZOI-a, dok da odbija jednog (1), kandidate koji ne ispunjava zakonske uslove.

Panel je nakon razmatranja i procenjivanja svih žalbenih navoda, u smislu člana 117. stav 2. ZOI-a, utvrdio da:

Žalba je delimično neosnovana

Iz spisa slučaja proizilazi da je IPRO 22.01.2021 nakon verifikacije podobnosti kandidata za poslanika političkog subjekta Demokratska Stranka Aškalija Kosova - PDAK, u smislu člana 26. ZOI, preporučio CIK-u, kompletnu sertifikaciju liste kandidata navedenog subjekta.

Centralna Izborna Komisija je odlukom da. 22.01.2021, odbio je preporuku IPRO-a, a takođe je obavezao IPRO da obavesti subjekta o donošenju žalbene odluke.

Prema procenjivanju IPŽP-a, žalbena odluka CIK-a je u suprotnosti sa članom 29. st. 1 tačka k) Zakona o Opštim Izborima na Kosovu, koji predviđa: „Svako lice čije se ime nalazi na biračkom spisku ispunjava uslove za sertifikaciju, osim ako je lice pravosnažnom presudom suda proglašeno krivim za krivično delo u poslednje tri (3) godine “, jer velika većina kandidata na odbijenoj listi CIK-a ne spada u kategoriju nepodobnih lica prema članu 29. ZOI-a.

Panel, procenjuje da je preporuka IPRO-a bila u suprotnosti sa članom 29. ZOI-a, a takođe i protiv spisa predmeta u slučaju posebne provere kandidata, jer od spisa o verifikaciji kandidata, većina kandidata, nije imao nikakvih prepreka u pogledu gore navedene odredbe za sertifikaciju.

Uprkos verifikaciji od strane SSK-a na osnovu zahteva IPRO-a i nalaza kao u odgovoru SSK-a, IPRO dovodi u sumnju tačnost podataka sadržanih u ovom odgovoru, što je suprotno članu 329 stav 1 ZOI-a, koji definiše: „Spise koje je u određenom obliku izradio državni organ u granicama svoje nadležnosti, kao i spise koji je u takvom obliku izradilo preduzeće ili druga organizacija u vršenju javne funkcije i ovlašćenja koja su mu poverena zakonom (javna dokumenat), dokazuje tačnost onoga što je u njemu potvrđeno ili određeno “.

Preporuka IPRO-a takođe je u suprotnosti sa tačkom -II-, odredbe presude Ustavnog Suda Republike Kosova.

Verifikacione i istražne radnje IPRO-a bile su u skladu sa članom 26. ZOI-a, ali preporuka nije bila u skladu sa zakonskim odredbama ZOI-a, jer:

Član 26. stav 1. ZOI-a predviđa da: „Kancelarija daje pisanu preporuku CIK-u za ili protiv potvrđivanja svake prihvaćene liste kandidata najkasnije pet (5) radnih dana nakon krajnjeg roka za podnošenje spiskova“.

Član 26. stav 3. ZOI-a predviđa da: „Ako Kancelarija odluči da lista kandidata ne ispunjava gornju odredbu, u tom slučaju obaveštava dotični politički subjekt da ispravi listu kandidata u roku od pet (5) navodeći razloge zbog kojih njihov spisak treba ispraviti “.

Žalbeni navodi podnosioca žalbe, da je u slučaju donošenja žalbene odluke, u vezi sa nesertifikaciju liste kandidata za poslanika podnosioca žalbe za izbore za Skupštinu Kosova, povređeno Ustavom zagarantovano pravo. Panel smatra da su navodi podnosioca neosnovani i neutemeljeni u zakonu, jer član 29. stav 1. tačka k) ZOI-a, predviđa da: „Svako lice, čije se ime nalazi na biračkom spisku, ispunjava uslove za sertifikaciju, osim ako je lice pravosnažnom sudskom presudom u poslednje tri (3) godine proglašeno krivim za krivično delo “, kao što je u konkretnom slučaju, stoga je odlučeno kao u tački -I-, odredbe, na osnovu presude Ustavnog Suda Republike Kosova KO95 / 2020 od 06.01.2021, u kojoj je u tački -II- odredbe odlučeno da se na osnovu člana 71.1 Ustava, u odnosu na člana 29.1 slovo k) ZOI-a, lice osuđeno za krivično delo pravosnažnom sudskom odlukom u poslednje tri godine ne može biti kandidat za poslanika niti steći važeći mandat u Skupštini Republike Kosova, presuda koja je obavezujuća za sprovođenje, za sve institucije Republike Kosova, kako je definisano članom 116.1 Ustava Republike Kosova.

Povodom navoda da kandidatima kao u tački -I-, odredbe ove odluke, nije izrečena kazna koja stvara posledice prema odredbama Krivičnog Zakonika, Panel smatra da odredbom člana 29. st. 1 tačka k) ZOI-a, ne zahteva nikakve pravne posledice u odnosu na vrstu krivične sankcije. U tom kontekstu, druge okolnosti člana 29. ZOI-a omogućavaju ograničenje sertifikovanja ne samo kada kandidat ima pravosnažnu krivičnu presudu o njegovoj kazni, već i kada je pod optužbom suda, kao što je tačka n), člana 29. ZOI-a, što se ispostavlja da svrha ove zakonske odredbe nije za

pravne posledice koje može imati priroda krivične sankcije izrečene za krivično delo, već uključuje niz situacija kada kandidat za poslanika nije pogodan za sertifikaciju.

Panel je ocenio da je u ovom slučaju Zakon o Opštim Izborima (ZOI) poseban zakon (lek specialis) u odnosu na Krivični zakonik, a sve zasnovano na principu: „Lek specialis derogat lex generalis“ ili Posebnim zakonom derogira se opšti zakon koji reguliše samo izborni proces, ali ako dva zakona regulišu isto činjenično stanje, zakon koji reguliše specifičnu oblast kao što je ZOI, prevladava nad zakonom koji uređuje samo opšta pitanja (lek generalis). U smislu ovog veća, smatra da je u ovom slučaju Zakon o Opštim Izborima u Republici Kosova materijalno pravni i proceduralni zakon koji je izričito i jasno u članu 29. stav 1. tačke a), b), c), d), e), f), g), h), i), j), k), l), m), n), o), p), k), r) i tačke s) utvrđuju pogodnost / sposobnost kandidata da budu sertifikovani, u ovom slučaju navedeni kandidati u tački -I-, odredbe ove odluke kao što je gore obrazloženo, nisu pogodni za sertifikaciju kao kandidati za poslanike, jer su u suprotnosti sa tačkom k) gore navedene odredbe i presudom Ustavnog Suda Republike Kosova KO95 / 2020 od 06.01.2021.godine.

Kako proizlazi iz spisa predmeta, iz verifikacija koje je izvršio Sudski Savet Kosova, kandidati predloženi na listi političkog subjekta, Demokratska Stranak Aškalija Kosova - PDAK, proizilazi da je kandidat Ferat Dogani osuđen konačnom presudom P.br .1959/2017 dat. 13.03.2018.godine, nije pogodan u skladu sa članom 29. st. 1 slovo k) ZOI-a, i prema tome ovo predstavlja zabranu za sertifikaciju ovih kandidata, stoga je za ove okolnosti odlučeno kao u tački -I-, dispozitiva ove odluke. Dok je trogodišnji rok kako je definisan članom 29. stav 1. tačka k) ZOI-a, u ovom slučaju izračunava pozivanjem na datum pravosnažne krivične presude za kandidata do dana raspisivanja izbora 6. januara 2021.godine, kao poslednji dan za procenu trogodišnjeg roka, za podobnost kandidata u smislu gore navedene odredbe. U ovom slučaju, kandidat koji nije sertifikovan kao u tački -I-, odredbe ove odluke nije prošao gore navedeni trogodišnji rok, kako je određeno gorenavedenom odredbom.

Panel je odlučilo kao u tački -II- odredbe ove odluke jer iz razmatranja spisa predmeta proizilazi da kandidati za poslanike prema listi koju je predložio podnosilac zahtjeva za sertifikaciju ispunjavaju sve zakonske uslove i odgovaraju za sertifikaciju, jer nemaju zakonske zabrane za sertifikaciju kako su definisane članom 29. ZOI-a i gore pomenutom presudom Ustavnog suda.

Pored toga, Panel smatra da je zakonska odredba člana 29. Zakona o Opštim Izborima odlukom Ustavnog Suda ojačana do te mere da je takva odredba sada rangirana u ustavnu normu ili ustavni standard, čija odredba prevladava u odnosu na sve ostale odredbe koje se odnose na podobnost ili prepreke za sertifikaciju kandidata za poslanike.

Panel je odlučio kao u tački -III-, odredbe ove odluke, jer je mogućnost zamene kandidata sa liste koji nisu u skladu sa članom 29. st. 1 tačka k) ZOI-a, podnosioc žalbe nije koristio, iako nije sporno za Panel i stranke u postupku, da je ova prilika data podnosiocu žalbe prema podnesku upućenom e-poštom od 20.01. 2021, ali nije izvršio zamenu u roku koji je odredio IPRO, a koji je krajnji rok za zamenu bio do 21.01.2021 u 13:00 časova.

Panel je, povodom odluke, ocenio sve navode u žalbi, ali isti nisu uticali na drugačiju odluku, stoga je odlučio kao u odredbi ove odluke.

Prema tome, iz gore navedenih razloga i na osnovu odredbi člana 117. stav 3., 118. st. 1., 122. st. 1. tačka b) ZOI-a, kao i člana 11. stav 6. pravila br. 02/15 IPŽP-a, odlučeno kao u odredbi ove odluke.

Izorno veće za žalbe i žalbe

Anr. 4/2021 dana 25.01.2021.

Predsedavajući Panela

Rustem Tači

Pravni savet: Žalba protiv ove odluke je dozvoljena prema članu 118 st. 4 ZOI-a, Vrhovnom Sudu Kosova, u roku od dvadeset četiri (24) sata od trenutka prijema ove odluke.